

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 211/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Robert Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED],

[REDACTED]
zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Milichovským, Krmanova 14, Košice, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 2T/36/2020 z 29. novembra 2021 a proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Tos/134/2021 z 3. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 4Tos/134/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **je** Krajský súd v Košiciach **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.
3. Krajský súd v Košiciach **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **410,92 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.
4. V prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.
5. Ústavnú sťažnosť sčasti proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 2T/36/2020 z 29. novembra 2021 **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) a čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a uzneseniami všeobecných súdov o väzbe. Sťažovateľ žiada zrušenie napadnutých uznesení, príkaz okresnému súdu na prepustenie z väzby a finančné zadost'učinenie 3 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ, ktorý bol ako spolupáchateľ obvinený z pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 211 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona, bol uznesením okresného súdu z 23. septembra 2019 v spojení s uznesením krajského súdu z 8. októbra 2019 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Hoci táto väzba bola prerušená, sťažovateľ je v tejto veci ďalej vo väzbe, keď uznesením okresného súdu a krajského súdu bol podľa § 72 ods. 2 a § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku opätovne vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzba mu začala plynúť 4. novembra 2020.

3. Dňa 8. novembra 2021 sťažovateľ na hlavnom pojednávaní okresný súd požiadal o prepustenie z väzby, ktorú navrhol nahradiť písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediáčného úradníka za súčasného uloženia primeraných povinností alebo obmedzení a s nariadením kontroly technickými prostriedkami alebo peňažnou zárukou. Okresný súd uznesením z 29. novembra 2021 žiadosť sťažovateľa zamietol a jeho väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediáčného úradníka a z tohto dôvodu sa ani nezaoberal možnosťou nahradenia väzby nariadením kontroly technickými prostriedkami. Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tak, že z doterajšieho konania sťažovateľa a z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva obava, že by pokračoval v trestnej činnosti. K tomuto väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že sťažovateľ bol dosiaľ štyrikrát súdne trestaný a vedú sa proti nemu ďalšie trestné konania. Dĺžku väzby okresný súd nepovažoval za skutočnosť, ktorá by viedla k oslabeniu jej dôvodov. Okresný súd pri hodnotení sťažovateľa poukázal na rôznorodosť trestnej činnosti, za ktorú už bol právoplatne odsúdený a za ktorú je aktuálne trestne stíhaný.

4. K námietkam sťažovateľa okresný súd uviedol, že je na osobnej slobode obmedzený 26 mesiacov a zákonom stanovená lehota väzby podľa § 76 ods. 6 písm. b) Trestného poriadku je 36 mesiacov. Okresný súd ku skutočnosti, že sťažovateľ bol nepretržite obmedzený na osobnej slobode, keď od 21. novembra 2019 do 4. novembra 2020 bol vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, uviedol, že prekážkou väzby nie je výkon bezprostredne predchádzajúcej väzby alebo výkon trestu odňatia slobody. Rovnako prekážkou vzatia obvineného do väzby nie je ani to, že sťažovateľ bol v minulosti vo väzbe vo veci, v ktorej bol spod obžaloby oslobodený. Nepretržité obmedzenie osobnej slobody nezakladá povinnosť prepustiť sťažovateľa z väzby alebo väzbu nahradiť.

5. Popritom sťažovateľ podal 18. novembra 2021 žiadosť na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku. Dňa 23. novembra 2021 bola krajskému súdu predložená na rozhodnutie sťažnosť sťažovateľa pre nečinnosť súdu a aj jeho sťažnosť proti uzneseniu zo 4. októbra 2021, ktorou sa samosudca nevyhlásil z konania a rozhodovania vo veci po vznosení námietky zaujatosti voči nemu zo strany sťažovateľa. Krajský súd rozhodol 24. novembra 2021, spis bol okresnému súdu vrátený 6. decembra 2021 a medzitým bol zapožičaný na 29. november 2021, keď bolo vykonané hlavné pojednávanie a odročené na 20. december 2021.

6. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu, ktorým zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby a ktoré mu bolo doručené 9. decembra 2021, sťažnosť spolu s odôvodnením, ktoré doručil okresnému súdu 16. decembra 2021. Dňa 17. decembra 2021 sťažovateľ vzniesol proti samosudcovi námietku a ďalším podaním z toho istého dňa odmietol účasť na hlavnom pojednávaní 20. decembra 2021. Toto pojednávanie bolo odročené po vykonaní časti dokazovania na 31. január 2022. Dňa 21. decembra 2021 bola sťažnosť sťažovateľa a spoluobžalovaného proti uzneseniu o väzbe predložená krajskému súdu.

7. Krajský súd napadnutým uznesením z 3. januára 2022, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 21. januára 2022, sťažnosť sťažovateľa zamietol. Podľa krajského súdu doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok mohol spáchať sťažovateľ, pričom jeho kriminálna minulosť a paralelné trestné konania na rôznych okresných súdoch nasvedčujú tomu, že v prípade prepustenia na slobodu by pokračoval v trestnej činnosti. Preto sú dané dôvody na trvanie väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa krajského súdu neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že je vo väzbe po dobu 28 mesiacov, lebo jeho väzba trvá od 20. septembra 2019 do 21. novembra 2019 a od 4. novembra 2020 dosiaľ. Vykonané dôkazy nerozptyľujú podozrenie zo spáchania skutkov v takom rozsahu, aby bolo možné sťažovateľa prepustiť z väzby. K tomu krajský súd uviedol, že sťažovateľ má sklon k páchaniu trestnej činnosti, a preto v tomto štádiu trestného konania ani ponúknutá peňažná záruka, písomný sľub ani nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka vzhľadom na osobu sťažovateľa nedávajú záruku, že by po prepustení z väzby na slobodu viedol riadny život. Krajský súd v závere poukázal na podrobné a výstižné odôvodnenie okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach naň odkázal.

8. Okresný súd po podaní ústavnej sťažnosti 31. marca 2022 rozsudkom uznal vinu sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

III.

9. Porušenie základných práv sťažovateľ vidí v tom, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby okresný a krajský súd rozhodovali spolu 74 dní, čím bolo porušené jeho právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na zákonné pozbavenie osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo na neodkladné a urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru. Sťažovateľ tiež zastáva názor, že všeobecné súdy sa dôsledne nezaoberali jeho námietkami a nevysporiadali sa s hmotnými podmienkami väzby, ako aj s možnosťou nahradiť jeho väzbu. Podľa sťažovateľa z dôkazov nevyplýva žiadne konanie, ktoré by odôvodňovalo obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Zdôraznil, že rozhodnutia súdov sú založené na abstraktnej úvahe, že prebiehajúce trestné stíhanie na iných súdoch nasvedčujú tomu, že by pokračoval v trestnej činnosti. Pri takto všeobecne špecifikovanej obave možno konštatovať, že je aplikovateľná na ktoréhokoľvek obvineného. Sťažovateľ zdôraznil, že trestné konania, ktoré proti nemu prebiehajú, dosiaľ neboli skončené a ide o skutky údajne spáchané v roku 2006, 2012 a 2015. Je toho názoru, že všeobecné súdy mali zohľadniť zásadu prezumpcie neviny a najmä hodnotiaci záver krajského súdu, v zmysle ktorého prebiehajúce trestné konania na iných súdoch nasvedčujú tomu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, môže vzbudiť pochybnosti o dodržaní zásady prezumpcie neviny.

10. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že konanie a rozhodovanie o väzbe vrátane doručenia písomného vyhotovenia uznesenia trvalo na okresnom súde od 8. novembra 2021 do 9. decembra 2021, čo predstavuje 21 pracovných dní. Po doručení zdôvodnenia sťažnosti 16. decembra 2021 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie na tretí pracovný deň (21. decembra 2021) a bolo potrebné počkať aj na zdôvodnenie sťažnosti spoluobžalovaného. Okresný súd zdôraznil, že v dobe od 8. novembra 2021 do 9. decembra 2021 sťažovateľ uplatňoval ďalšie písomné požiadavky, keď 18. novembra 2021 žiadal o odňatie a prikázanie veci inému súdu, v rovnaký deň podal sťažnosť pre nečinnosť súdu podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, od 23. novembra 2021 prebehlo na krajskom súde sťažnostné konanie, ďalej sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu samosudcu zo 4. októbra 2021, ktorým rozhodol o vznesenej námietke zaujatosti, a tiež sťažnosť pre nečinnosť súdu podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku.

11. Okresný súd uviedol, že konajúci zákonný sudca mal vo svojom súdnom oddelení v novembri 2021 osem obžalovaných osôb vo väzbe a rovnaký počet aj v decembri 2021, súbežne teda konal prednostne a urýchlene aj vo veciach zvyšných šiestich väzobne stíhaných obžalovaných. V dobe od 3. decembra 2021 do 10. decembra 2021 mal konajúci sudca nariadenú podľa rozvrhu práce na rok 2021 pracovnú pohotovosť, počas ktorej konal a rozhodoval ako sudca pre prípravné konanie.

12. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, ktorou spochybňuje existenciu hmotných podmienok jeho väzby, poukázal okresný súd na zdôvodnenie príslušných rozhodnutí krajského súdu, ktorý preskúmaval rozhodnutia prvostupňového súdu. Okresný súd v závere zdôraznil aj celkovú personálnu situáciu, počet napadnutých, rozhodnutých a vybavených vecí, čím poukázal na jeho nadmernú zaťaženosť.

13. Krajský súd považuje námietky za nedôvodné. Skonštatoval, že od 22. decembra 2021, keď mu bola doručená sťažnosť sťažovateľa, do 3. januára 2022, keď rozhodol o jej zamietnutí, uplynulo šesť pracovných dní a do vrátenia spisu okresnému súdu ďalších 10 dní, ktorú je potrebné zarátat' na ťarchu krajského súdu, čo podľa ustálenej judikatúry možno považovať za urýchlené konania, keďže podľa aktuálnej judikatúry lehoty počítané na mesiace nemožno spravidla považovať za primerané.

14. Čo sa týka hmotných podmienok väzby sťažovateľa, k tomu krajský súd uviedol, že konkrétnu obavu z naplnenia dôvodu preventívnej väzby vnímal krajský súd v súvislosti so zistením, že sťažovateľ bol v minulosti štyrikrát súdne trestaný a existuje dôvodné podozrenie, že posudzovanej trestnej činnosti sa mal dopustiť počas plynutia skúšobnej doby uloženej mu skorším rozsudkom. Keďže nešlo o prvé rozhodnutie o väzbe sťažovateľa v rámci prebiehajúcej súdnej časti trestného konania, krajský súd je toho názoru, že dôvod preventívnej väzby sa na rozdiel od iných väzobných dôvodov v priebehu trestného konania v zásade nezmenil, pretože vychádza z objektívnych skutočností, ktoré existovali už v čase spáchania skutkov, z ktorých je dôvodne podozrivý.

15. Krajský súd v závere dodal, že vzhľadom na skutočnosti spojené s dôvodmi väzby sťažovateľa a s prihliadnutím na jeho osobu, najmä na jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti, ale tiež fakt, že existuje dôvodné podozrenie, že ani hrozba nariadenia nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol pôvodne podmiennečne odložený na skúšobnú dobu, nezabránila obžalovanému v páchaní trestnej činnosti, dospel k záveru, že v súčasnom štádiu trestného konania ponúknutá

peňažná záruka a písomný sľub sťažovateľa a ani nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nedávajú záruku a neeliminujú u sťažovateľa existujúcu obavu uvedenú v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

IV.

16. O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene. Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, sa posudzuje podľa okolností prípadu. Spravidla však požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa na okresný súd so žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu obrátil 8. novembra 2021. O tejto žiadosti okresný súd rozhodol uznesením z 29. novembra 2021, ktoré doručil sťažovateľovi 9. decembra 2021. Sťažovateľ podal sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu, no jej odôvodnenie doručil okresnému súdu až 16. decembra 2021. K predloženiu trestného spisu okresným súdom krajskému súdu na rozhodnutie došlo 21. decembra 2021. Celkovo tak okresný súd o osobnej slobode sťažovateľa konal 43 dní. Možno konštatovať, že dĺžka rozhodovania o väzbe sťažovateľa na okresnom súde sa javí ako neprimeraná. Na strane druhej však treba zohľadniť špecifiká konania v danej veci.

18. Predovšetkým treba uviesť, že konanie o žiadosti sťažovateľa sa realizovalo v konaní o obžalobe, v ktorom sa o väzbe rozhoduje popri vykonávaní dokazovania na hlavnom pojednávaní. Okrem toho v čase rozhodovania o väzbe sťažovateľ uplatnil viacero ďalších procesných návrhov, s ktorými sa musel okresný vysporiadať, či už vlastným rozhodnutím alebo v dôsledku sťažnosti musel spis predložiť krajskému súdu. Od 8. novembra 2021 do 9. decembra 2021 sťažovateľ (i) 18. novembra 2021 žiadal o odňatie a prikázanie veci inému súdu, (ii), v rovnaký deň podal sťažnosť pre nečinnosť súdu podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku a (iii) od 23. novembra 2021 prebehlo na krajskom súde konanie o sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 4. októbra 2021, ktorým rozhodol o vznesenej námietke zaujatosti. Opakované a nekoncentrované návrhy sťažovateľa nepochybne viedli k predĺženiu konania na okresnom súde.

19. Preto treba vziať do úvahy, že spis musel byť od 23. novembra 2021 do 6. decembra 2021 predložený krajskému súdu tak, aby bolo možné rozhodnúť predovšetkým o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu, ktoré sa týkalo rozhodnutia o jeho námietke zaujatosti proti sudcovi, ktorý mal rozhodnúť o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Preto týchto 14 dní treba zohľadniť v súvislosti s celkovou dĺžkou konania na okresnom súde. Rovnako okresnému súdu nemožno pričítať, že sťažovateľ sťažnosť proti rozhodnutiu okresného súdu odôvodnil až 16. decembra 2021. S ohľadom na tieto okolnosti nemožno dospieť k záveru o porušení sťažovateľom uvedených základných práv postupom okresného súdu, keďže dĺžka konania na okresnom súde nebola vyvolaná nečinnosťou okresného súdu, ale jeho nevyhnutnými úkonmi v nadväznosti na iné nekoncentrované návrhy sťažovateľa.

20. Čo sa týka postupu krajského súdu, treba uviesť, že vec mu bola predložená 21. decembra 2021 a krajský súd o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol už 3. januára 2022. V tomto postupe krajského súdu nemožno identifikovať prieťahy v konaní. Z pohľadu rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby sa však ako nevysvetliteľný javí postup krajského súdu, ktorý potom, ako o sťažnosti sťažovateľa 3. januára 2022 rozhodol, spis okresnému súdu s písomným vyhotovením svojho uznesenia vrátil až 18. januára 2021. Takáto dlhá, viac ako dva týždne trvajúca doba od rozhodnutia po jeho písomné vyhotovenie spojené s vrátením spisu okresnému súdu je v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby s ohľadom na požiadavku urýchlenosti tohto rozhodovania neprípustná, a to osobitne z toho dôvodu, že o žiadosti sťažovateľa sa rozhodovalo už od 8. novembra 2021. Zatiaľ čo dĺžka konania na okresnom súde je vzhľadom na iné návrhy sťažovateľa ospravedliteľná, pre postup krajského súdu po 3. januári 2022 nie je žiadne racionálne vysvetlenie. Preto postupom krajského súdu došlo k porušeniu práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ako aj jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ktorého súčasťou je i požiadavka urýchleného rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby.

21. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia od krajského súdu 1 500 eur. Táto požiadavka vo vzťahu ku krajskému súdu je primeraná do výšky 500 eur, ktorej bolo vyhovené. V tejto súvislosti bolo prihliadnuté na to, že prieťah v rozhodovaní o osobnej slobode sťažovateľa na krajskom súde trval približne pol mesiaca. V prevyšujúcej časti preto návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia vyhovené nebolo.

22. Rovnako nebolo vyhovené v rozsahu, ktorým sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, čl. 6 ods. 2 dohovoru a čl. 48 ods. 1 charty, ktorých obsahom nie je porušené právo na urýchlené rozhodovanie o žiadosti na prepustenie na slobodu, ale na strane jednej všeobecnej záruky práva na osobnú slobodu a na strane druhej právo na prezumpciu neviny.

23. Čo sa týka sťažovateľových námietok k dôvodom a k trvaniu väzby v dôsledku zamietnutia jeho žiadosti o prepustenie z väzby, nie je daná právomoc ústavného súdu na to, aby posudzoval sťažovateľom v tejto súvislosti namietané rozhodnutie okresného súdu. Proti tomuto rozhodnutiu mal sťažovateľ podľa Trestného poriadku sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd. Preto bola jeho ústavná sťažnosť sčasti proti rozhodnutiu okresného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá s tým, že v súvislosti s rozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby treba posúdiť rozhodnutie krajského súdu.

24. Obsahom základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy (čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny) je ustanovenie, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňajú ustanovenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Pri rozhodovaní o väzbe musia byť

súčasne splnené formálne predpoklady väzby (uznesenie o vznesení obvinenia) a materiálne predpoklady väzby, keď musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a spáchal ho obvinený; zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 Trestného poriadku (III. ÚS 417/2011). Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby takéto rozhodnutia boli založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

25. Ústavný súd v prípade namietaného porušenia čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd ďalšej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

26. Rozhodnutie krajského súdu možno posúdiť v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Je zrejmé, že základom úvahy krajského súdu k dôvodom preventívnej väzby a nemožnosti ich nahradenia boli závery okresného súdu, ktoré vychádzali z toho, že sťažovateľ bol už štyrikrát postihnutý odsúdením v trestnom konaní, a skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa dopustil počas skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody. Záver okresného a krajského súdu o sklonoch sťažovateľa páchať trestnú činnosť bez ohľadu na predchádzajúce odsúdenia a z toho vyvodený záver o dôvodoch preventívnej väzby a nemožnosti jej nahradenia má jasný základ v predchádzajúcom konaní sťažovateľa, ktorému k spáchaniu skutku nezabránila ani hrozba premeny podmiennečne uloženého trestu odňatia slobody. Je zrejmé, že doteraz uložené sankcie nevedli k tomu, aby sa sťažovateľ zdržal trestným právom postihovaného konania.

27. Krajský súd v spojení s rozhodnutím okresného súdu jednoznačne a presvedčivo odôvodnili, v čom spočívala existencia obavy z možného pokračovania sťažovateľa v trestnej činnosti a potrebu ďalšieho ponechania sťažovateľa vo väzbe. Krajský súd v jednote s rozhodnutím okresného súdu uviedol dostatok presvedčivých dôvodov, v ktorých nachádza oporu výrok o potrebe zamietnutia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Tak opodstatnenosť trestného stíhania sťažovateľa, ako aj dôvody jeho väzby sú z napadnutých rozhodnutí čitateľné, zrejmé, jasne definované a podporené zistenými konkrétnymi faktickými okolnosťami jeho trestnej veci. Argumentácia oboch súdov sa javí v danej veci ako dostatočná a presvedčivá. Odôvodnenie väzby nie je výsledkom abstraktnej úvahy, ale konkrétnych skutočností, ktoré odôvodňujú väzbu sťažovateľa. Preto sčasti proti rozhodnutiu krajského súdu je ústavná sťažnosť neopodstatnená.

V.

28. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym

zastúpením. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2022 je 193,83 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 193,83 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur) predstavuje 410,92 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu